

Vergaderjaar 1999–2000

27 033

Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opneming van bepalingen inzake het correctief referendum

B

ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 11 oktober 1999 en het nader rapport d.d. 25 februari 2000, aangeboden aan de Koningin door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de minister-president, minister van Algemene Zaken. Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 6 juli 1999, no. 99.003208, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opneming van bepalingen inzake het correctief referendum.

De Raad van State heeft al bij eerdere gelegenheid advies uitgebracht over een voorstel tot wijziging van de Grondwet in verband met de invoering van een correctief referendum dat in grote lijnen met het voorliggende voorstel overeenkwam. Hij kan zich thans derhalve beperken tot enkele punten. Artikel 89b regelt welk soort wetsvoorstellen niet referendabel zijn. De tekst van het artikel roept twee problemen op.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 6 juli 1999, nr. 99.003208, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 11 oktober 1999, nr. WO1.99 0325/l., bied ik u hierbij, mede namens de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, aan.

a. Van het referendum zijn, zo regelt artikel 89b, onder meer uitgesloten wetsvoorstellen die uitsluitend strekken tot «uitvoering van verdragen, besluiten van volkenrechtelijke organisaties of het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden, met uitzondering van de goedkeuring van verdragen terzake die alleen voor Nederland gelden».

De slotwoorden van het artikel (vanaf «met uitzondering van»), die bij amendement zijn ingevoegd, maken het artikel minder goed leesbaar. Het artikel kent nu een uitzondering op een uitzondering; bovendien is bij lezing niet direct duidelijk waarop de slotwoorden een uitzondering vormen. De Raad beveelt aan de tekst van artikel 89b te verduidelijken.

a. De Raad beveelt aan de tekst van artikel 89b te verduidelijken. Daartoe is de tekst van het voorstel gewijzigd. De uitzonderingen in het voorstel zijn op dezelfde wijze geformuleerd als de dezelfde uitzonderingen in het wetsvoorstel

Tijdelijke regels inzake het raadgevend correctief referendum (Tijdelijke referendumwet). De memorie van toelichting is aangevuld.

b. Wetsvoorstellen tot uitvoering van het Statuut zijn van het referendum uitgesloten, omdat de regering het onjuist vindt om aan de referendum-gerechtigde bevolking van Nederland de mogelijkheid te geven om voorstellen van rijkswet te verwerpen die aangelegenheden van het Koninkrijk als geheel betreffen. Dat zou een aanmerkelijke verzwaring betekenen van het gewicht van Nederland binnen de verhoudingen in het Koninkrijk.¹

De gekozen formulering in artikel 89b spreekt over «uitvoering van het Statuut». Dat betekent dat voorstellen tot wijziging van het Statuut niet uitgesloten zijn van het referendum; gezien de strekking van de uitsluiting zou dat wel in de rede liggen.

Het verdient naar de mening van de Raad overweging ook voorstellen van rijkswet tot wijziging van het Statuut (in eerste en tweede lezing) bij de uitzonderingen op te nemen.

b. De Raad geeft in overweging voorstellen van rijkswet tot wijziging van het Statuut uit te zonderen van het referendum met het oog op de overwegingen die ten grondslag liggen aan de uitzondering voor de uitvoering van het Statuut. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad is de redactie van artikel 89b aangepast. De regering is van mening dat een vervanging van de uitzondering voor de uitvoering van het Statuut door een uitzondering voor rijkswetten, de tekst van artikel 89b op dit punt verduidelijkt. De wijziging geeft voorts beter uitdrukking aan de overwegingen die aan de uitzondering ten grondslag liggen. Dit brengt tevens met zich mee dat uit de wijziging volgt dat voorstellen van rijkswet tot herziening van het Statuut worden uitgezonderd van het referendum. De memorie van toelichting is aangevuld.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt enkele taalkundige wijzigingen aan te brengen. In artikel 89d en artikel 128, tweede lid, is het woord «dan» geschrapt. Voorts is in artikel 128, eerste lid, na het woord «genomen» een komma geplaatst. Het slot van het additioneel artikel is verduidelijkt door de passage «alsmede voor artikel 128a verschillen worden gesteld» te vervangen door «anders worden vastgesteld dan voor artikel 128a».

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

*De Vice-President van de Raad van State,
H. D. Tjeenk Willink*

Ik moge U, mede namens de minister-president, minister van Algemene Zaken, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Peper

¹ Kamerstukken II 1996/97, 25 153, nr. 3, blz. 8.